

Vaccination av vuxna inför eller efter splenektomi

Bakgrund

Efter splenektomi ökar risken för allvarliga infektioner (sepsis och meningit) med kapselförsedda bakterier. Observera att andra scheman/vaccin kan vara aktuella hos vissa patientgrupper, till exempel vid splenektomi på grund av hematologiska sjukdomar.

När ska vaccinerna ges?

Vaccinationerna ska helst vara avslutade 2 veckor före splenektomin (alternativ finns om sjukdom inte medger väntan). Man bör då börja vaccinera minst 10 veckor innan ingreppet.

Vid akut splenektomi påbörjas vaccinationerna tidigast 2 veckor efter ingreppet.

Vaccinförkortningar

Fem olika typer av vaccin ges. Exakt vilket preparat som ges kan ändras över tid. För närvarande finns dessa registrerade.

PCV13 = 13-valent konjugatvaccin mot pneumokocker (Prevenar 13®)

PCV20 = 20-valent konjugatvaccin mot pneumokocker (Apexxnar®)

PPV23 = 23-valent polysackaridvaccin mot pneumokocker (Pneumovax®)

ACWY = 4-valent konjugatvaccin mot meningokocker, serotyperna A, C, W och Y (Menveo® eller Nimenrix®)

B = Proteinvaccin mot meningokocker, serotyp B (Bexsero® eller Trumenba®)

Vaccination mot pneumokocker:

- **Tidigare ovaccinerade:**
 - En dos (0.5 ml im) PCV20 (Apexxnar®).
 - Efter minst 8 veckor en dos (0.5 ml im) PPV23 (Pneumovax®).

Om man inte kan vänta minst 8 veckor med splenektomi, kan PCV20 ges 2 veckor före ingrepp och PPV23, 6 veckor efter ingrepp.

- **Patienter som tidigare vaccinerats med en eller flera doser PCV13 (Prevenar®) eller PPV23 (Pneumovax®):**
 - En dos PCV20(Apexxnar®) tidigast 1 år efter tidigare pneumokockvaccindos.
- **Boosterdoser:**
 - En dos PPV23 (0,5 ml im) vart femte år.

Vaccination mot meningokocker

Risken för invasiv meningokockinfektion efter splenektomi, särskilt hos vuxna, är liten. Risken är högst bland barn och ungdomar samt de första åren efter splenektomi.

Vuxna äldre än 25 års ålder erbjuds meningokockvaccination mot både ACWY och B under de första 5 åren efter splenektomi.

Vuxna 18-25 år rekommenderas ACWY och B oavsett när splenektomin skedde (barn hanteras inte i detta PM).

Boosterdoser rekommenderas som regel endast upp till 25 års ålder. Individuella faktorer som inför resa till områden med pågående utbrott ska beaktas.

- **Tidigare ovaccinerade vuxna som splenektomerats de senaste 5 åren, samt alla ovaccinerade splenektomerande 18-25 år, oavsett när splenektomi skett:**
 - En dos (à 0.5 ml im) av ACWY (Menveo® eller Nimenrix®).
 - B-vaccin. Observera att Bexsero® och Trumenba® inte är utbytbara mot varandra.
 - Två doser (à 0.5 ml) Bexsero® med 8 veckors mellanrum eller
 - Tre doser (à 0.5 ml) Trumenba® med 8 veckor mellan första och andra dosen och 16 veckor (fyra månader) mellan andra och tredje dosen
- **Boosterdoser upp till 25 års ålder:**
 - ACWY: En boosterdos (0.5 ml) efter 5 år.
 - B: Bexsero® (0.5 ml im) eller Trumenba® (0.5 ml im) efter 1 år. Behovet av ytterligare boosterdoser till personer upp till 25 års ålder är för närvarande inte känt.

Vaccination mot Haemophilus influenzae

Vaccin mot haemophilus influenzae rekommenderas inte i normalfallet till splenektomerade vuxna. Incidensen av invasiv Hib är mycket låg i Sverige (maximalt 0.1 fall/100 000/år). Dessutom finns en osäkerhet om splenektomerade överhuvudtaget har en ökad risk för invasiv haemophilusinfektion.

Ytterligare vaccination

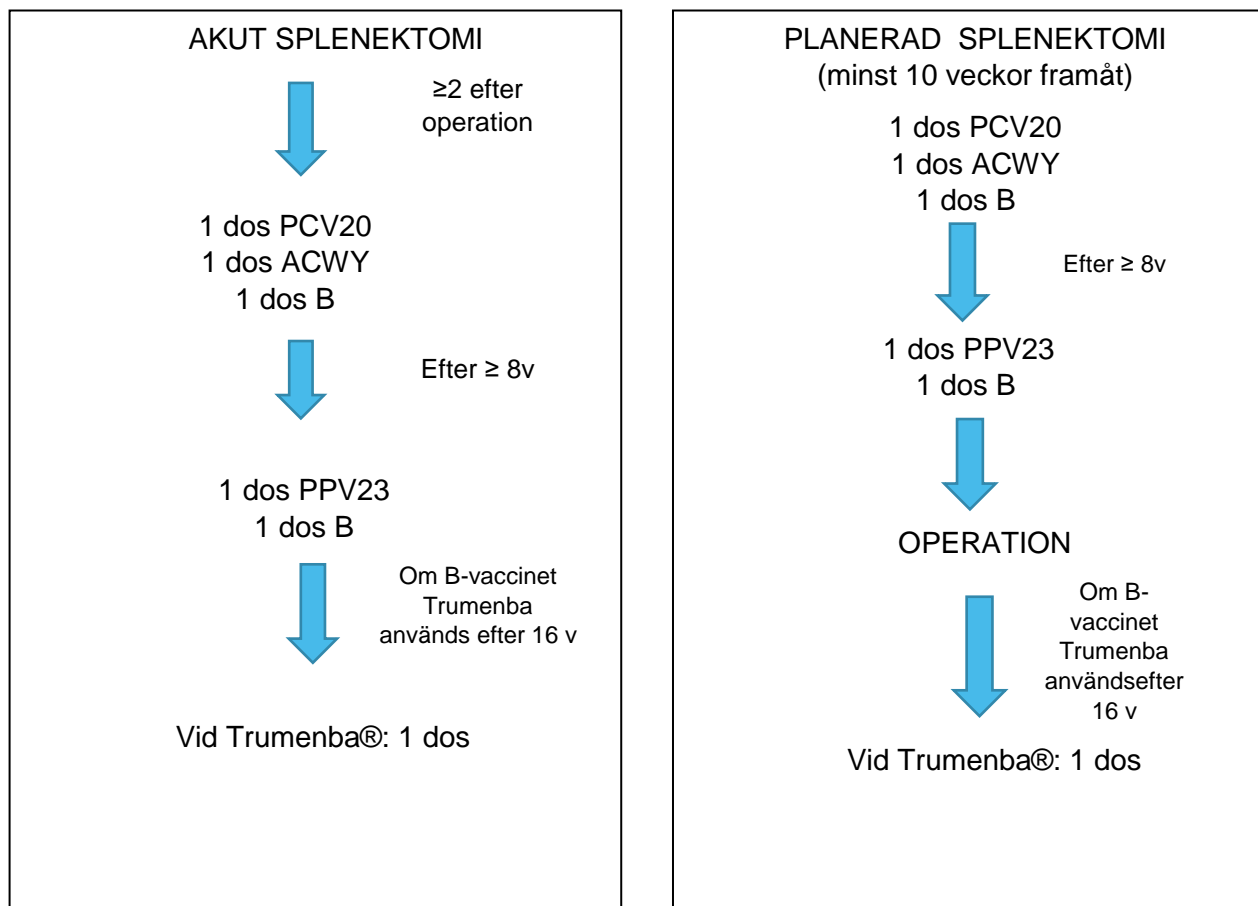
Säsongsinfluensavaccination rekommenderas årligen

Referenser

Folkhälsomyndighetens "Rekommendationer om pneumokockvaccination till riskgrupper", uppdaterad november 2022.

Infektionsläkaren, Nr 1 2023, Volym 27: "Vaccination av vuxna före och efter splenektomi" – Sveriges Infektionsläkarförenings (SILF) vaccingrupp.

Sammanfattning-flödesschema (Boosterdoser, se ovan)

Om man inte kan vänta minst 8 veckor med splenektomi kan en dos PCV20 ges 2 veckor före ingrepp och en dos PPV23 6 veckor efter ingrepp.